

UITSpraak 23 - 411

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het administratief beroep van

[naam] te [plaats], appellante

tegen

de examencommissie Leiden Institute of Advanced Computer Science,
verweerder

Procesverloop

Bij besluit van 14 juli 2023 heeft verweerder appellante een sanctie opgelegd wegens geconstateerde fraude bij het tentamen voor het vak *Databases* (hierna: “het vak”). De sanctie bestaat eruit dat de onderdelen van het tentamen waarbij de fraude is geconstateerd ongeldig zijn verklaard en niet beoordeeld worden door de examiner. De rest van het tentamen is wel beoordeeld.

Bij brief van 21 juli 2023 heeft gemachtigde [naam] namens appellante tegen dit besluit administratief beroep ingesteld.

Appellante en haar gemachtigde hebben laten weten af te zien van een gesprek om te onderzoeken of een minnelijke schikking mogelijk was.

Op 26 september heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 11 oktober 2023 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellante is niet ter zitting verschenen. Namens verweerder zijn [naam], [functie] van de examencommissie en [naam], [functie], verschenen.

Uitspraak
23-411
Blad 2/6

Overwegingen

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Appellante vindt het niet terecht dat zij beticht wordt van fraude. Zij is het dan ook niet eens met de opgelegde sanctie. De overeenkomsten die verweerder ziet tussen de door haar ingeleverde antwoorden en de oplossing die ChatGPT voor de desbetreffende vraag geeft, zijn volgens appellante te verklaren door het feit dat ze met ChatGPT voor het tentamen geoefend heeft. Daarbij wijst appellante op het feit dat verweerder niet duidelijk heeft gemaakt hoe zij tijdens het maken van het tentamen in een zaal waarbij gesurveilleerd werd een digitaal hulpmiddel heeft kunnen gebruiken om ChatGPT te raadplegen.

Naast deze inhoudelijke gronden is appellante het ook niet eens met procedure die is gevolgd naar aanleiding van de verdenking van de fraude en de besluitvorming. Volgens haar heeft er te weinig tijd gezeten tussen de melding en het weerwoord gesprek, ook heeft zij voordat dit gesprek plaatsvond de precieze aantijging niet te horen gekregen. Hierdoor zegt zij zich niet te hebben kunnen voorbereiden op het gesprek waardoor zij in haar belang is geschaad. Als laatste merkt appellante op dat het besluit van verweerder in het Engels is opgesteld in plaats van in het Nederlands, daarom is het in strijd met artikel 2:6 Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Verweerder ziet geen andere verklaring voor de overeenkomsten tussen de antwoorden van appellante en ChatGPT dan dat zij het *artificial intelligence*-programma tijdens het tentamen heeft gebruikt en de antwoorden letterlijk heeft overgenomen. Dit omdat appellante niet alleen oplossingen voor de vraag heeft gebruikt die bijna hetzelfde zijn als de antwoorden die ChatGPT geeft, er zitten ook fouten in het antwoord die overeenkomen met het door appellante gegeven antwoord. De minieme verschillen tussen de antwoorden zijn volgens verweerder te verklaren door fouten die appellante heeft gemaakt tijdens het overnemen van het antwoord. Verder geeft ChatGPT een oplossingsrichting die niet tijdens de

Uitspraak
23-411
Blad 3/6

colleges is behandeld. Daar voegt verweerder aan toe dat de surveillanten die bij het tentamen aanwezig waren het niet ondenkbeeldig achten dat er door appellante een telefoon of een ander digitaal middel gebruikt is; er waren rond de 265 studenten die het tentamen hebben afgelegd en zij mochten boeken op hun tafel houden.

Verweerder heeft in aanvulling op haar verweerschrift ter zitting toegelicht dat de fraudegesprekken juist op basis van eerdere ervaringen van verweerder en verzoeken van studenten zo snel als mogelijk gevoerd worden met als doel onzekerheid bij de studenten zoveel mogelijk te beperken. Ten aanzien van het gebruik van Engels in de sanctiebrief stelt verweerder zich op het standpunt dat de voertaal van het betreffende vak Engels is en dat appellante niet in haar belangen is geschaad.

Algemene overwegingen

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW is een maatregel, die – ook gezien de verstrekkende gevolgen daarvan – door het College zonder terughoudendheid wordt getoetst. Dit betreft zowel de vraag óf een student zich schuldig heeft gemaakt aan fraude, als de vraag of de opgelegde maatregel evenredig is aan de gepleegde gedraging.

Uitgangspunt van het College, alsmede van de universiteit, is daarbij dat fraude, in welke vorm of omvang ook, binnen een academische omgeving niet getolereerd wordt. Het academisch bedrijf bestaat bij de gratie van het vertrouwen in de integriteit van de wetenschapper. Voor het opleggen van een sanctie wegens fraude is het niet vereist dat een student de fraude opzettelijk heeft gepleegd (zie de uitspraak in de zaak CBE 21-072). Als de fraude niet of slechts in zeer beperkte mate opzettelijk is gepleegd, dient dit te worden verdisconteerd in de aard en omvang van de op te leggen sanctie.

Vaststelling fraude

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW moet zoals eerder opgemerkt worden aangemerkt als een maatregel, die door het College zonder terughoudendheid op evenredigheid moet worden

Uitspraak
23-411
Blad 4/6

getoetst. Aan de maatregel moeten expliciet feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag te worden gelegd die de maatregel kunnen dragen (zie de uitspraak van het CBHO van 7 januari 2015 in de zaak CBHO 2014/217, www.cbho.nl).

Het College overweegt op basis van de stukken en van wat tijdens de zitting is besproken, dat verweerder onvoldoende overtuigend heeft bewezen dat appellante zicht tijdens het tentamen schuldig heeft gemaakt aan fraude. Met name de vraag hoe appellante onopgemerkt de omvangrijke vragen heeft kunnen invoeren in ChatGPT en daarna in de beperkte tijd de volledige uitwerking heeft overgenomen is niet overtuigend beantwoord volgens het College.

De manier waarop verweerder appellante op de hoogte heeft gesteld van de vermeende fraude en de procedure rond het horen van appellante is in het oordeel van het College echter wel correct geweest. Verweerder heeft op voldoende zorgvuldige wijze appellante opgeroepen en gehoord, het College is van oordeel dat een snelle oproeping van een student voor een fraudegesprek in het belang van de student is. Daarnaast staat het een student vrij om bezwaar te maken tegen de voorgestelde datum, hetgeen in dit geval niet is gedaan. Ten aanzien van het gebruik van de Engelse taal in de sanctiebrief overweegt het College dat appellante niet in haar belang is geschaad aangezien het een vak met Engels als voertaal betreft binnen een Engelstalige opleiding en het gesprek wel in het Nederlands heeft plaatsgevonden. Artikel 2:6 lid 2 Awb geeft verweerder in een dergelijk geval de ruimte om af te wijken van lid 1 van dit artikel.

Het College is van oordeel dat verweerder ten onrechte tot de slotsom is gekomen dat appellante heeft gefraudeerd tijdens het tentamen van het vak. Het administratief beroep is daarom gegrond en het bestreden besluit moet worden vernietigd. De ongeldig verklaarde delen van het tentamen moeten alsnog worden nagekeken en beoordeeld.

Oproeping appellante en haar gemachtigde voor de hoorzitting

Indien een van de partijen zonder voorafgaande kennisgeving niet ter zitting verschijnt wordt nagegaan of de betreffende partij juist is opgeroepen. In deze

Uitspraak
23-411
Blad 5/6

zaak blijkt dat appellante is opgeroepen maar haar gemachtigde niet, terwijl het College de lijn hanteert dat in geval van een gemachtigde (alleen) met de gemachtigde gecorrespondeerd wordt. De voorzitter van het College komt tot het oordeel dat het (opnieuw) op zitting laten komen van dit bezwaar niet in het belang van appellante is aangezien haar primaire bezwaar, waar de secundaire bezwaren van zijn afgeleid, gegrond is verklaard.

Uitspraak
23-411

Blad 6/6

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het administratief beroep gegrond;
- II. vernietigt het besluit;
- III. draagt verweerder op om binnen de daarvoor geldende termijn de door appellante gemaakte opdrachten van het tentamen alsnog na te kijken en te beoordelen.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. M.G.A. Berk (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, mr. J.H.M. Huijts, G.S. Cornielje LBB en J.G. Skidmore (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. E.M.A. van der Linden

mr. M.A.G. Berk,
voorzitter

mr. E.M.A. van der Linden,
secretaris

Verzonden op: 27 november 2023

Voor eensluidend afschrift,